

Wymagania edukacyjne dla uczniów na poszczególne oceny z języka polskiego dla klasy 8

1. Kształcenie literackie i kulturowe

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie większość poleceń • uważnie słucha wypowiedzi kolegów i nauczyciela, wyraża prośbę o powtórzenie wypowiedzi • słucha nagrania wzorcowej recytacji • mówi na temat najważniejszych treści wysłuchanego utworu • rozpoznaje typowe fragmenty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej przez uważne słuchanie wypowiedzi innych jej uczestników, rozumie większość wypowiedzi, reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o ich powtórzenie, wyjaśnienie • określa tematykę wysłuchanego utworu, ocenia wartość wysłuchanego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uważnie słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela, żywo reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o ich powtórzenie, uzupełnienie, wyjaśnienie • słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega środki wyrazu artystycznego tekstu • wskazuje w tekstach treści 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywnie słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela jako uczestnik różnych sytuacji mówienia w czasie zajęć lekcyjnych, analizuje treść i kompozycję wypowiedzi innych, poprawność językową i stylistyczną • słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz ocenia zabiegi związane z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie większość poleceń • uważnie słucha wypowiedzi kolegów i nauczyciela, wyraża prośbę o powtórzenie wypowiedzi • słucha nagrania wzorcowej recytacji • mówi na temat najważniejszych treści wysłuchanego utworu • rozpoznaje typowe fragmenty

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>informacyjne i perswazyjne w wysłuchanym tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje emocje towarzyszące osobie wypowiadającej się, rozumie ogólny sens jej wypowiedzi odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym, na poziomie krytycznym z pomocą nauczyciela i rówieśników określa temat utworu i poruszony problem, 	<p>tekstu, wybiera z wysłuchanego tekstu potrzebne informacje</p> <ul style="list-style-type: none"> rozróżnia teksty o charakterze informacyjnym i perswazyjnym podejmuje próby rozpoznania intencji nadawcy wysłuchanego utworu, w tym aluzję, sugestię, manipulację rozpoznaje w typowych tekstach i sytuacjach komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi podejmuje próby samodzielnego odczytania różnych tekstów 	<p>informacyjne i perswazyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje i rozpoznaje intencję nadawcy wysłuchanego utworu, w tym aluzję, sugestię, manipulację rozpoznaje komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi samodzielnie odczytuje większość tekstów współczesnych i dawnych na czyta płynnie, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania i intonacji interpretuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, 	<p>prezentacją walorów artystycznych tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje wysłuchany tekst, uwzględniając intencję jego nadawcy, w tym aluzję, sugestię, manipulację analizuje i omawia w wysłuchanych utworach elementy komizmu, kpiny i ironii jako wyraz intencji wypowiedzi zauważa, rozumie i omawia emocje oraz argumenty zawarte w wypowiedziach, a także tezę, argumenty i przykłady w 	<p>informacyjne i perswazyjne w wysłuchanym tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje emocje towarzyszące osobie wypowiadającej się, rozumie ogólny sens jej wypowiedzi odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym, na poziomie krytycznym z pomocą nauczyciela i rówieśników określa temat utworu i poruszony problem,

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym, argumentacyjnym, wskazuje w tekście argumentacyjnym tezę, argument i przykłady rozdziela fikcję i kłamstwo wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi dostrzega i krótko omawia główne motywy postępowania bohaterów odczytując sens utworu, dostrzega wartości, takie jak przyjaźń, wierność, patriotyzm; odróżnia osobę mówiącą w wierszu od autora tekstu, bohatera utworu od 	<p>współczesnych i dawnych na poziomie przenośnym, podejmuje próby odczytania ich w różnych kontekstach</p> <ul style="list-style-type: none"> odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym i przenośnym, przy niewielkiej pomocy określa temat utworu i poruszony problem zauważa i rozumie podstawowe emocje oraz argumenty zawarte w wypowiedziach, a także tezę, argumenty i 	<p>grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym i przenośnym, określa temat utworu i różnorakie poruszone w nim problemy, interpretuje tytuł utworu, odnosi się do najważniejszych kontekstów</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie i omawia podstawowe emocje oraz argumenty zawarte w wypowiedziach, a także tezę, argumenty i przykłady w wypowiedzi odczytuje informacje zawarte w tekście, przytacza i 	<p>wypowiedzi, polemizuje z nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje informacje zawarte w tekście, przytacza i komentuje opinie, odnosząc się do nich ustosunkowuje się do różnych sposobów oddziaływania tekstu na odbiorcę, takich jak perswazja, sugestia, ironia, aluzja, wartościowanie, manipulacja itp., płynnie stosuje ww. terminy całościowo omawia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, rozumie złożone sytuacje, w jakich 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym, argumentacyjnym, wskazuje w tekście argumentacyjnym tezę, argument i przykłady rozdziela fikcję i kłamstwo wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi dostrzega i krótko omawia główne motywy postępowania bohaterów odczytując sens utworu, dostrzega wartości, takie jak przyjaźń, wierność, patriotyzm; odróżnia osobę mówiącą w wierszu od autora tekstu, bohatera utworu od

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>podmiotu lirycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia środki wyrazu artystycznego wypowiedzi – potrafi je wskazać z pomocą nauczyciela - zna elementy rytmizujące wypowiedź – wers, rym, strofa, refren - wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych, wątek główny i poboczny, omawia zdarzenia wchodzące w skład akcji utworu - odróżnia narratora od autora tekstu i bohatera utworu 	<p>przykłady w wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> samodzielnie wskazuje najważniejsze informacje zawarte w tekście, przytacza opinie odróżnia opinię od faktu, fikcję od kłamstwa oraz fikcję od rzeczywistości, dostrzega w analizowanym tekście perswazję, sugestię, ironię i nieskomplikowane aluzje wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, rozumie sytuację, w jakiej znajdują się bohaterowie identyfikuje nadawcę i adresata wypowiedzi i 	<p>sensownie komentuje opinie</p> <ul style="list-style-type: none"> odróżnia opinię od faktu, fikcję od kłamstwa, fikcję od rzeczywistości w tekstach literackich i dziennikarskich analizuje w tekście manipulację, perswazję, sugestię, ironię, aluzję, nazywa je omawia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, rozumie sytuację, w jakiej się znajdują bohaterowie charakteryzuje nadawcę i adresata wypowiedzi dostrzega i wyjaśnia motyw postępowania 	<p>znajdują się bohaterowie</p> <ul style="list-style-type: none"> szczegółowo charakteryzuje nadawcę i adresata wypowiedzi, podaje odpowiednie fragmenty tekstu na potwierdzenie swych ustaleń dostrzega i wyjaśnia złożone motywy postępowania bohaterów, wartościuje ich zachowania wskazuje w tekstach cechy typowe dla liryki, epiki czy dramatu, charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu i bohatera wiersza (jej sytuację, uczucia i stany), podaje 	<p>podmiotu lirycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia środki wyrazu artystycznego wypowiedzi – potrafi je wskazać z pomocą nauczyciela zna elementy rytmizujące wypowiedź – wers, rym, strofa, refren wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych, wątek główny i poboczny, omawia zdarzenia wchodzące w skład akcji utworu odróżnia narratora od autora tekstu i bohatera utworu rozdziela narrację pierwszo- i trzecioosobową

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową rozpoznaje w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog z pomocą nauczyciela wskazuje symbole i alegorie w omawianych tekstach kultury wymienia osoby uczestniczące w procesie powstawania przedstawienia 	<ul style="list-style-type: none"> określa ich główne cechy dostrzega i omawia główne motywy postępowania bohaterów identyfikuje w tekście poetyckim cechy liryki rozróżnia takie gatunki liryczne, jak pieśń, hymn, sonet, tren, fraszka charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu i bohatera wiersza, nie utożsamia ich z autorem wskazuje środki wyrazu artystycznego wypowiedzi wyodrębnia w tekście obrazy poetyckie i omawia sposób obrazowania 	<ul style="list-style-type: none"> bohaterów, ocenia ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych omawia w tekście poetyckim cechy liryki identyfikuje utwory należące do takich gatunków lirycznych, jak pieśń, hymn, tren, sonet, fraszka; wskazuje ich cechy charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu i bohatera wiersza (jej sytuację, uczucia i stany), nie utożsamiając ich z autorem przytacza środki wyrazu artystycznego wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> odpowiednie fragmenty tekstu na potwierdzenie swych ustaleń analizuje środki stylistyczne, określa ich funkcje w tekście i wpływ na kształt i wymowę utworu wnikliwie omawia obrazy poetyckie obecne w tekście odróżnia i omawia cechy gatunkowe noweli, powieści (i jej gatunków), opowiadania, legendy, baśni, przypowieści (paraboli), mitu, bajki, pamiętnika, dziennika, fantasy, epepei, podaje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog z pomocą nauczyciela wskazuje symbole i alegorie w omawianych tekstach kultury wymienia osoby uczestniczące w procesie powstawania przedstawienia

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>teatralnego oraz filmu (reżyser, aktor, scenograf, charakteryzator, scenarzysta, kostiumolog)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje elementy świata przedstawionego w utworze • omawia fabułę, odróżnia fabułę utworu od akcji • analizuje funkcję podtytułu, motto, puenty, punktu kulminacyjnego w utworach • określa rodzaj narracji w tekście (pierwszoosobowa, trzecioosobowa) • wyodrębnia w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu • rozpoznaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego w tekście, stosuje w praktyce słownictwo dotyczące 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby interpretacji obrazów poetyckich • odróżnia i omawia cechy rodzajowe i gatunkowe • przedstawia i analizuje elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu • wyodrębnia w tekście epickim fragmenty np. charakterystyki pośredniej i bezpośredniej, opisu przeżyć • wymienia cechy dramatu jako rodzaju literackiego, • wykorzystuje do pracy spis treści, wyszukuje i 	<p>na potwierdzenie swych ustaleń</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i szczegółowo analizuje elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu • stosuje w praktyce słownictwo dotyczące dramatu, zna cechy tragedii, komedii • omawia cechy literatury dydaktycznej, podaje przykłady utworów należących do literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki • wskazuje, jaką funkcję pełnią w 	<p>teatralnego oraz filmu (reżyser, aktor, scenograf, charakteryzator, scenarzysta, kostiumolog)</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<p>dramatu, zna najważniejsze cechy tragedii komedii, potrafi zakwalifikować typowe utwory dramatyczne do poszczególnych rodzajów dramatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady utworów należących do literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki • wskazuje w balladzie i satyrze elementy typowe dla różnych rodzajów literackich • analizuje proste symbole i alegorie występujące w poznanych tekstach kultury • określa rolę osób uczestniczących w 	<p>zapisuje cytaty z poszanowaniem praw autorskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje i podejmuje próby odczytania symboli i alegorii występujących w poznanych tekstach kultury • analizuje związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury • wyróżnia w tekście cechy stylu oficjalnego, nieoficjalnego (potocznego), urzędowego (mówionego i pisanego) i artystycznego • interpretuje pejzaż, portret, scenę rodzajową, martwą naturę; wie, czym się różnią, 	<p>balladzie i satyrze elementy typowe dla różnych rodzajów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje i interpretuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury, określa ich funkcje • określa i ocenia rolę osób uczestniczących w procesie powstawania przedstawienia teatralnego oraz filmu • wnikliwie, korzystając z różnych źródeł informacji, analizuje związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury • wskazuje elementy stylu 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<p>procesie powstawania przedstawienia teatralnego oraz filmu</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzega związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury (np. obrazem, plakatem, dziełem muzycznym, rzeźbą) w cudzej wypowiedzi (w tym literackiej) zauważa elementy retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy, wyliczenia, wykrzyknienia rozpoznaje na typowych przykładach styl oficjalny, nieoficjalny (potoczny), 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega ważne elementy i wybrane konteksty dzieła malarskiego 	<p>oficjalnego, nieoficjalnego (potocznego), urzędowego (mówionego i pisanego) i artystycznego w tekstach, np. literackich, i określa ich funkcję</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje pejzaż, portret, scenę rodzajową, martwą naturę; wybiera i omawia konteksty związane z analizowanym dziełem 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • urzędowy (mówiony i pisany) i artystyczny • potrafi nazwać, pejzaż, portret, scenę rodzajową, martwą naturę 			

2. Tworzenie wypowiedzi

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze na temat, stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu • układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze na temat, starając się zachować przejrzystą kompozycję logicznej i spójnej wypowiedzi, pisze teksty zrozumiałe i klarowne, wyraża opinię i podaje argumenty na poparcie własnego stanowiska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze na temat, stosując przejrzystą kompozycję logicznej wypowiedzi, polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe argumenty poparte przykładami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze wyczerpująco i na temat, stosując funkcjonalną, urozmaiconą kompozycję, logikę wypowiedzi • zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie buduje spójne, logiczne, rzeczowe wypowiedzi na podany temat, w których przedstawia własne, ciekawe stanowisko lub płynnie dowodzi przyjętych racji za pomocą popartych przykładami

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> • stara się o estetyczny zapis wypowiedzi • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, • tworzy plan dłuższej wypowiedzi • formułuje treść sms-a, maila, • komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej • pisze schematyczny opis, charakterystykę, sprawozdanie, • tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym • w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje dbałość o poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu, zna najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, stara się je stosować w praktyce • układa tekst o trójdzielnej kompozycji, stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi • wykazuje dbałość o estetykę zapisu 	<ul style="list-style-type: none"> • zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tworzonego tekstu, stosuje najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, pisze przeważnie teksty wyczerpujące temat, zrozumiałe, klarowne • układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty i potrafi go wprowadzić do tekstu, 	<p>tworzonego tekstu, stosuje zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, pisze teksty wyczerpujące temat, zrozumiałe, klarowne</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowuje przemyślaną, trójdzielną kompozycję dłuższej wypowiedzi, w tym w przemówieniu; konsekwentnie i logicznie stosuje akapity • zachowuje estetykę zapisu, jego teksty są poprawne, przejrzyste i czytelne • posługując się bogatym 	<p>argumentów uwzględniających różne konteksty kulturowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy oryginalne notatki, posługując się bogatym słownictwem • podejmuje próby własnej twórczości literackiej, świadomie stosując różnorodne środki stylistyczne, parafrazuje utwory znanych twórców • pisze wypowiedzi oryginalne pod względem sposobu ujęcia tematu; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność językową, bezbłędny zapis, logiczną i pomysłową

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>argumenty, odróżnia przykład od argumentu, wnioskuje, stara się stosować właściwe rozprawce słownictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze proste opowiadanie odtwórcze i twórcze; wie, jak umieścić dialog w tekście • pisze swój życiorys, CV, a z pomocą nauczyciela podanie i list motywacyjny we własnej sprawie • przygotowuje prosty wywiad, zachowując jego układ (pytania – odpowiedzi) • opisuje elementy dzieła malarskiego, 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje ogłoszenie, zaproszenie, uwzględniając w nich z reguły wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny • tworzy plan ramowy i szczegółowy dłuższej wypowiedzi • formułuje treść sms-a, e-maila, stosując poprawny zapis ortograficzny, dodaje poprawny komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej • pisze opis, charakterystykę, sprawozdanie, list 	<p>pamiętając o cudzośćwie oraz nawiązaniu, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi, w tym w przemówieniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowuje estetykę zapisu • redaguje poprawne ogłoszenie, zaproszenie, uwzględniając w nich wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny • tworzy plan ramowy i szczegółowy dłuższej wypowiedzi, uwzględniając w nim 	<p>słownictwem, poprawnie redaguje różne formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje poprawne ogłoszenie, zaproszenie, uwzględniając w nich wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny i funkcję tekstu • tworzy plan ramowy i rozbudowany szczegółowy dłuższej wypowiedzi • formułuje treść sms-a, e-maila, stosując poprawny zapis ortograficzny • pisze opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny 	<p>kompozycję; jego język charakteryzuje się własnym stylem lub jego zaczątkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w realizacji projektów, będąc przewodniczącym grup projektowych lub pełniąc inną ważną dla danego projektu funkcję • proponuje tematy rozmów odnoszące się do omawianych utworów • aktywnie uczestniczy w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawia swoje stanowisko i wnioski, formułuje

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>grafiki, plakatu, rzeźby, fotografii, wykorzystuje w nich z pomocą nauczyciela podane konteksty</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze prostą, schematyczną recenzję książki/filmu/przedstawienia • mówi na temat • wyraża swoje zdanie i umie je krótko, ale logicznie uzasadnić • wygłasza krótki monolog, podejmuje próbę wygłoszenia przemówienia oraz próby uczestniczenia w dyskusji 	<p>nieoficjalny i oficjalna</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, dobiera przykłady do argumentów, podejmuje próbę wnioskowania, stosuje właściwe rozprawce słownictwo, rozróżnia rozprawkę z tezą od rozprawki z hipotezą • pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze; umieszcza dialog w tekście • stosuje, w zależności od 	<p>najważniejsze zagadnienia, zgodnie z funkcją tworzonego tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje treść sms-a, e-maila, stosując poprawny zapis ortograficzny; dodaje poprawny komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej • pisze poprawne opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny, • tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, odwołując się do kontekstów, np. historycznego, biograficznego, kulturowego; w rozprawce swobodnie formułuje tezę, hipotezę oraz wnioski; argumenty; samodzielnie podaje przykłady do argumentów; wnioskuje, dobierając słownictwo właściwe rozprawce • w tekstach własnych swobodnie i celowo wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis 	<p>oryginalne, przemyślane sądy i spostrzeżenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje głosowo wygłaszany z pamięci lub czytany tekst, uwzględniając funkcję zastosowanych środków stylistycznych, charakter tekstu, konteksty • przejawia szczególną dbałość o kulturę słowa • oceniając pracę innych, przedstawia krytyczną, rzeczową refleksję wynikającą z wnikliwej analizy wykonanych zadań i erudycji polonistycznej, pozostaje przy tym

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> wygłasza z pamięci tekst poetycki 	<p>potrzeb tworzonoego przez niego tekstu, narrację pierwszo- lub trzecioosobową</p> <ul style="list-style-type: none"> w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć, charakterystykę opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne samodzielnie pisze swój życiorys, CV, podanie i list motywacyjny we własnej sprawie opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do 	<p>samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje, stosuje właściwe rozprawce słownictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> w opowiadaniu odtwórczym i twórczym stosuje elementy charakterystyki pośredniej, stosuje, w zależności od potrzeb tworzonoego przez niego tekstu, narrację pierwszo- lub trzecioosobową w tekstach własnych swobodnie wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć 	<p>sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje cechy bohaterów literackich i rzeczywistych, ocenia i wartościuje ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych norm moralnych samodzielnie pisze życiorys, CV, podanie i list motywacyjny przeprowadza i zapisuje wywiad, stosuje w nim 	<p>bezbstronny i życzliwy</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<p>odpowiednich kontekstów</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze schematyczną recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię • płynnie mówi na podany temat, starając się zachować zasady poprawności językowej i stylistycznej • wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów i poznanych idei • zna zasady poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, 	<p>wewnętrznych, mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowani a bohatera</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje • posługuje się stylem urzędowym, samodzielnie pisze swój życiorys, CV, podanie i list motywacyjny • opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów 	<p>właściwy zapis graficzny, dba o ciekawe pytania, wykorzystuje zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w wybranych tekstach kultury, interpretuje tekst kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki • pisze wyczerpującą temat recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię i 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<p>zna wyjątki w akcentowaniu wyrazów</p> <ul style="list-style-type: none"> wygłasza poprawny monolog, krótkie przemówienie, stara się uczestniczyć w dyskusji uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury recytuje z pamięci tekst poetycki, podejmuje próbę interpretacji głosowej z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji 	<ul style="list-style-type: none"> pisze recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię oraz podstawowe słownictwo związane z dziedziną recenzowanego zjawiska wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów i poznanych idei stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów wygłasza poprawny monolog, przemówienie, 	<p>operując właściwym dla recenzji słownictwem, omawia krytycznie elementy tekstu kultury, stosując odpowiednio dobrane słownictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna i stosuje wyjątki w akcentowaniu wyrazów wygłasza poprawny, ciekawy monolog, przemówienie, uczestniczy w dyskusji, posługując się wieloma środkami wyrazu 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<p>aktywnie uczestniczy w dyskusji</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadome stosuje retoryczne środki wyrazu • uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury, logicznie formułuje argumenty • potrafi zastosować środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, czynnie się odnosi do cudzych poglądów i poznanych idei • aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając środków językowych wyrażających stosunek mówiącego do przedstawianych treści; nawiązując do wypowiedzi przedmówców, podejmuje próby prowadzenia dyskusji • dobiera i stosuje różnorodne środki językowe odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy • recytuje z pamięci tekst poetycki, interpretując go z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi, przemyślanymi argumentami, świadome stosuje retoryczne środki wyrazu • stosuje środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu • zna i swobodnie stosuje językowe sposoby osiągnięcia 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
			<p>porozumienia, zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje swobodnie i z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację • recytuje z pamięci teksty poetyckie, interpretując je głosowo z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji oraz na przykład przez poprawne stosowanie pauz w tekście zawierającym przerzutnie • płynnie mówi na podany temat, zachowując zasady poprawności 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
			językowej i stylistycznej; udowadnia swoje racje za pomocą rzeczowych argumentów ułożonych w logiczny wywód	

3. Kształcenie językowe

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna podstawowe zasady ortograficzne w praktyce, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego wie, czym jest błąd językowy, stara się stosować podstawowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna zasady ortograficzne (u, ó, ż, rz, ch, h, om, on, em, en, ą, ę, pisownia przedrostków, wielka i małą litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, oznaczenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> sprawnie stosuje w praktyce zasady ortograficzne (u, ó, ż, rz, ch, h, om, on, em, en, ą, ę, pisownia przedrostków, wielka i mała litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: stosowania w praktyce zasad ortograficznych (u, ó, ż, rz, ch, h, om, on, em, en, ą, ę, pisownia przedrostków, wielka i mała 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystując wiedzę o języku, odczytuje sensy symboliczne i przerośne w tekstach kultury jako efekt świadomego kształtowania warstwy stylistycznej wypowiedzi

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>zasady poprawności językowej, a w razie wątpliwości korzysta ze słowników, przede wszystkim słownika języka polskiego, słownika poprawnej polszczyzny oraz słownika frazeologicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma podstawową wiedzę (stosuje ją w praktyce samodzielnie lub z niewielką pomocą) z zakresu gramatyki języka polskiego • zna podstawowe zasady ortograficzne • w praktyce, w razie problemów 	<p>miękości głosek) i wyjątki od nich, stosuje je w praktyce, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega większość błędów językowych, korzysta z różnych źródeł, by je skorygować • stosuje w tworzonych tekstach podstawową wiedzę językową z zakresu fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni • zna i stosuje znane mu normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych 	<p>oznaczenia miękości głosek), w razie wątpliwości korzysta ze słownika ortograficznego -- koryguje błędy językowe w tworzonym przez siebie tekście, analizuje i porównuje przy tym wiedzę z różnych źródeł informacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma wiedzę, którą stosuje w praktyce, z zakresu: • fleksji, fonetyki i słowotwórstwa • nazywa związki wyrazów w zdaniu pojedynczym (w tym rozpoznaje wyraz nadrzędny i podrzędny), a 	<p>litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, oznaczenia miękości głosek), korzysta ze słownika ortograficznego, by wyjaśnić wątpliwości dotyczące wyrazów rzadkich, o nietypowej pisowni</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzegania i korekty błędów językowych w tworzonym przez siebie tekście • analizy elementów językowych w tekstach kultury (np. w reklamach, plakacie, piosence), z wykorzystaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie poszerza wiedzę językową i wykorzystuje ją we własnych wypowiedziach

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>korzysta ze słownika ortograficznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, czym jest błąd językowy, stara się stosować podstawowe zasady poprawności językowej, a w razie wątpliwości korzysta ze słowników, przede wszystkim słownika języka polskiego, słownika poprawnej polszczyzny oraz słownika frazeologicznego • ma podstawową wiedzę (stosuje ją w praktyce samodzielnie lub z niewielką pomocą) z zakresu gramatyki języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i analizuje wybrane przykłady manipulacji i prowokacji językowej • zna i świadomie stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia • sporządza wykresy typowych zdań pojedynczych, złożonych i wielokrotnie złożonych, 	<p>także zależności między zdaniami składowymi w zdaniu złożonym, wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie, • sporządza wykresy zdań pojedynczych, 	<p>wiedzy o języku w zakresie fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma wiedzę, którą płynnie stosuje w praktyce, z zakresu fleksji, składni i słowotwórstwa • swobodnie wykorzystuje znane normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych • rozpoznaje i rozumie przykłady manipulacji i prowokacji językowej, aktywnie je komentuje i reaguje na nie • zna językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, aktywnie i 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> zna i próbuje stosować normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych wie, czym są manipulacja i prowokacja językowa zna językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, intuicyjnie je stosuje 		<p>złożonych i wielokrotnie złożonych, wyodrębnia zdania składowe w zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych,</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi określić typy zdań pojedynczych a także rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie świadomie stosuje znane mu normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych analizuje przykłady manipulacji i prowokacji językowej, nie poddaje się im 	<p>asertywnie je stosuje</p> <ul style="list-style-type: none"> sporządza wykresy typowych zdań pojedynczych, złożonych i wielokrotnie złożonych, wyodrębnia zdania składowe w typowych zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych, potrafi wymienić i określić na łatwych przykładach rodzaje zdań pojedynczych (rozwinęte i nierozwinęte, oznajmujące, rozkazujące, pytające, wykrzyknikowe), złożonych (współrzędnie i podrzędnie), odróżnia zdania, 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none">zna językowe sposoby osiągania porozumienia i świadomie je stosuje	uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące, stosuje je w swoich wypowiedziach	